

Tartalom

I. AZ EURÓPAI FELVILÁGOSODÁS IRODALMÁBÓL

A felvilágosodás	12
Klasszicizmus és szentimentalizmus	15
Klasszicizmus	15
Szentimentalizmus	19
Az angol próza	21
A modern regény születése	21
Daniel Defoe: Robinson Crusoe	22
Valószerű fikció	22
Az angol polgár eszménye	23
Jonathan Swift: Gulliver utazásai	25
Társadalmi szatíra	25
Társadalmi paródia	26
Az emberi szellem és erkölcs paródiája	28
A francia próza	31
Voltaire: Candide vagy az optimizmus	31
Ironikus ábrázolásmód	32
Tézisregény	32
Utaztató (pikareszk) regény	33
„Műveljük kertjeinket”	35
Rousseau	36
Értekezések	37
A német klasszika	40
Goethe	40
Az ifjú Werther szenvedései	42
Vándor éji dala	44
Faust	45
Schiller	49
Ármány és szerelem	49
Az örömhöz	51
Hölderlin	52

II. A 18. SZÁZAD MAGYAR IRODALMÁBÓL

A kuruc kor irodalma	54
A vitézi költészet	54
Mikes Kelemen: Törökországi levelek	56
37. levél	56
112. levél	57
Felvilágosodás Magyarországon	58
Irodalmi élet	60
Bessenyei György	63
Kulturális programja	63

A filozófus	65
Kármán József.....	66
Batsányi János	67
Tanulmányai	67
Költészete	68
A franciaországi változásokra	68
A látó	69
Kazinczy Ferenc	70
Irodalmi programja és munkássága	71
Nyelvújítás	71
Tövises és virágok	72
Gúnyiratok	73
Naplói	74
Csokonai Vitéz Mihály	75
A stílusirányok és hangnemek sokfélesége	78
Klasszicista gondolati líra	79
Konstancinápoly	79
Az estve	80
Rokokó dalok	82
Tartózkodó kérelem	82
Anakreoni dalok	83
A boldogság	84
A rousseau-i szentimentalizmus	85
A Reményhez	85
A tihanyi Ekhóhoz	87
Népies dalok, életképek	89
Berzsenyi Dániel	91
A klasszicizmus és a romantika határán	93
Ódák	94
A magyarokhoz (Romlásnak indult...)	94
A magyarokhoz (Forr a világ...)	97
A meglegedettség illúziója	98
Osztályrészem	99
Elégiák	101
A közelítő tél	101
Levéltöredék barátémhoz	103

III. AZ EURÓPAI ROMANTIKA IRODALMÁBÓL

A romantika	106
Az irányzat jellemzői	106
A német romantika	112
E. T. A. Hoffmann: Az arany virágcserep	113
Heine: Dalok könyve	116
Az angol romantika	117
Byron	118
Shelley	118
Óda a nyugati szélhez	119

Keats	120
E. A. Poe	121
Jean Austen	122
Büszkeség és balítélet	123
A francia romantika	125
Victor Hugo	126
„A költő”	126
Romantikus regényei	127
Az orosz romantika	129
Puskin: Jevgenyij Anyegin	129
Az Anyegin műfaja: verses regény	131
A lírai főhős	131
A mű irodalmisága	133
Az epikus hősök	134
Gogol: A köpönyeg	139
Komikus előadás, stílushumor	140
Eltorzult világ	141
Fantasztikus befejezés	144

IV. IRÁNYZATOK HATÁRÁN: A ROMANTIKÁTÓL A REALIZMUSIG

A realizmus irányzata	146
A francia regény	148
Stendhal: Vörös és fekete	148
Romantikus realizmus	150
Rejtélyes cím	152
Rejtélyes hős	152
A verrières-i kisvilág	153
Rênalné – Julien	155
Besançon	156
A párizsi nagyvilág	156
Mathilde – Julien	157
Lehull a Tartuffe-álarc	157
Karrier-regény?	158
Balzac: Goriot apó	159
Részletező leírás	160
A penzió lakói	161
Több szálon futó cselekmény	164
A „fent” és a „lent” erkölce	164
Romantikus cselekménybonyolítás	165
Romantikus és realista jellemek	166

V. A REFORMKORSZAK ÉS A MAGYAR ROMANTIKA IRODALMÁBÓL

A magyar reformkor irodalmi élete	169
A népköltészet	172
A magyar színjátszás kezdetei	174

Katona József: Bánk bán	176
A címszereplő: Bánk	177
A „tündéri láncok” széttépése	180
Küzdelem kettős énje között	181
A szerelem „tündéri láncát” képtelen széttépni	184
Nemzeti hős, lelki halott	185
Kölcsey Ferenc	187
„Szélsőségek között hányódó kedély”	190
Vanitatum vanitas	190
Himnusz	193
Zrínyi dala	195
Szemléletbeli fordulat	196
Az utolsó évek kétségbeesése	197
Zrínyi második éneke	198
Parainesis	200
Vörösmarty Mihály	202
Csongor és Tünde	204
Szózat	210
„A haza s emberiség” költője	215
A Guttenberg-alumba	215
Gondolatok a könyvtárban	217
Az emberek	220
Szerelmi költészete	221
Késő vágy	221
Ábránd	222
Világos után	223
Előszó	223
A vén cigány	225
Petőfi Sándor	228
A népies költészet jegyében	233
Népies helyzetdalok, életképek	233
Családi líra	235
Tájköltészet	236
A puszta, télen	236
Kiskunság	238
Elbeszélő költemények	239
A helység kalapácsa	239
János vitéz	240
Új művészeteszmény	240
Válságban	241
Felhők	241
Forradalmi látomásköltészet	243
Egy gondolat bánt engemet... ..	244
Az ítélet	245
A XIX. század költői	246
Hitvesi költészet	248
Beszél a fákkal a bús őszi szél... ..	249
Szeptember végén	250

Minek nevezzetek?	251
A politikai események sodrásában	252
Nemzeti dal	252
Az apostol	255
Szabad ihleték	258
A hegyek közt	258
Itt van az ősz, itt van újra	258
Az év végén	259
Európa csendes, újra csendes... ..	259
Jókai Mór	261
Jókai regényköltészete	265
Az arany ember	266
Összefogott szerkezet	267
A kiábrándulás regénye	268
Timár Mihály alakja	270
Mellékalakok	272
Fogalommutató	274
Irodalmi művek mutatója	283